

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ
для студентів напрямку підготовки
“Міжнародна економіка”**

Черкаси – 2010

УДК 339(073)

ББК 65.5р30

К 38

Рецензенти:

Л.О. Петкова, д.е.н., професор,
зав. кафедри міжнародної економіки ЧДТУ

В.В. Опалько, к.е.н., ст. викладач
кафедри економічної теорії ЧНУ

Кібальник Л.О., Макаринська О.В.

К 38   Методичні вказівки до виконання дипломної роботи для студентів
напряму підготовки “Міжнародна економіка”. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ
імені Богдана Хмельницького, 2010. – 48 с.

УДК 339(073)
ББК 65.5р30

*Рекомендовано до друку Вченою радою Черкаського національного
університету імені Богдана Хмельницького
(протокол № 6 від 15 червня 2010 р.)*

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Цілі та завдання роботи	5
2. Загальні положення	7
3. Організація виконання роботи	9
4. Зміст та обсяги роботи	11
5. Вимоги до оформлення дипломної роботи.....	18
5.1. Загальні вимоги	18
5.2. Нумерація	20
5.3. Ілюстрації	20
5.4. Таблиці, формули, посилання	21
5.5. Додатки	23
6. Підготовка та захист випускної роботи	24
Додатки.....	30

ВСТУП

Методичні вказівки розроблено у відповідності до вимог галузевої компоненти стандартів вищої освіти з підготовки фахівців рівня “спеціаліст” напряму 0501 – “Економіка і підприємництво” і призначено для надання допомоги студентам у виконанні дипломної роботи (в подальшому – робота) згідно чинних стандартів України. Вказівки містять основні вимоги до змісту та оформлення роботи, організації її виконання, порядку захисту та оцінювання.

Самостійна атестаційна письмова робота, що виконується студентами, є складовою державної атестації, підсумковою (дипломною) роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння ними теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за спеціальністю 7.050103 “Міжнародна економіка”.

Методичні вказівки мають бути використані студентами п’ятого курсу та керівниками дипломних робіт Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, де здійснюється підготовка фахівців із напряму 0501 – “Економіка і підприємництво” освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” за спеціальністю “Міжнародна економіка”.

Мета методичних вказівок полягає в стандартизації вимог до порядку підготовки, написання, оформлення, захисту робіт студентами, а також контролю за роботою студентів з боку керівників.

У цьому посібнику є посилання на такі державні та галузеві стандарти України:

ГСВО МОНУ “Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра, спеціаліста і магістра напряму 0501 – “Економіка і підприємництво”;

ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення;

ГОСТ 7.1.-84 Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления;

ДСТУ 3582-97. Інформація та документація, скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила;

ГОСТ 7.12-93. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила;

Бюлетень ВАК України, 2008, №3. Вимоги до оформлення відповідних бібліографічних описів.

1. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ РОБОТИ

1.1. Виконання і захист роботи є завершальним етапом навчання на рівні спеціаліста, формою державної атестації випускників.

1.2. Робота є кінцевим результатом самостійної індивідуальної навчальної діяльності студента; дослідженням, яке підводить підсумки вивчення ним дисциплін, що передбачені навчальним планом підготовки за спеціальністю “Міжнародна економіка” напряму “Економіка і підприємництво” та проходження всіх навчальних та виробничих практик. Студент повинен підтвердити рівень загальнотеоретичної і спеціальної підготовки. Випускна робота є атестаційною (дипломною) роботою, на підставі захисту якої Державна екзаменаційна комісія (ДЕК) вирішує питання про присвоєння її автору кваліфікації і видачу диплома спеціаліста.

1.3. Метою виконання випускної роботи є вирішення та розробка конкретного професійного завдання, що ґрунтується на опануванні теоретичного матеріалу і методів самостійного дослідження, послідовного викладення, практичного застосування теоретичних знань щодо вдосконалення економічних явищ і процесів. Основними цілями є систематизація та розширення теоретичних та практичних знань зі спеціальності; розвиток навичок самостійної роботи, розвиток практичних вмінь; застосування теоретичних і практичних знань при аналізі проблем міжнародної економіки тощо.

1.4. У процесі виконання роботи студент у відповідності до кваліфікаційних вимог повинен проявити:

- знання загальнотеоретичних, загальноекономічних і професійно орієнтованих дисциплін, які розкривають теоретичні основи та практичні питання міжнародної економіки;

- вміння та практичні навички відбирати, систематизувати та обробляти інформацію у відповідності до цілей дослідження;

- вміння формулювати висновки та обґрунтовувати конкретні пропозиції щодо вдосконалення;

- вміння визначати і використовувати причинно-наслідкові зв'язки процесів та явищ у прикладній галузі.

1.5. Робота має характеризуватися логічністю, доказовістю і відповідати таким вимогам:

- містити поглиблений аналіз досліджуваної теми;

- містити розрахунки, виконані за допомогою сучасних інформаційних систем і технологій;

- містити обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення окремих напрямів діяльності досліджуваного об'єкта;

- мати належне оформлення;

- мати всі потрібні супровідні документи;

- бути виконаною і поданою на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу;

- бути апробованою на конференціях.

1.6. Робота, яка не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, написана без дотримання затвердженого плану, не містить матеріалів конкретного дослідження теми на визначеному об'єкті, обґрунтованих пропозицій, до захисту не допускається.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Робота виконується на основі поглибленого вивчення політичної економії, сучасних економічних теорій та економічних систем, теорій міжнародної економіки та економіки зарубіжних країн, перехідної економіки, економічної інтеграції, макроекономічного прогнозування, відповідних нормативних актів міжнародного права, чинного законодавства України з питань діяльності суб'єктів господарювання, спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з теми, яка вивчається, а також результатів проведених студентом власних досліджень об'єкта роботи.

2.2. Основні етапи виконання дипломної роботи:

1. Вибір та затвердження теми.
2. Розробка завдання на роботу, складання календарного плану виконання.
3. Опрацювання літературних джерел і складання плану.
4. Збирання фактичного матеріалу.
5. Обробка фактичного матеріалу із застосуванням ЕОМ.
6. Написання першого варіанта тексту, подання його на ознайомлення керівникові.
7. Усунення недоліків, написання остаточного варіанта тексту, оформлення роботи.
8. Подання роботи на кафедру.
9. Передзахист роботи на засіданні кафедри.
10. Захист перед ДЕК.

2.3. До виконання роботи допускаються студенти, які успішно склали заліково-екзаменаційну сесію, завершили всі види практик.

2.4. Кожному студенту кафедра призначає наукового керівника, який надає науково-методичну допомогу студенту в його самостійній роботі над випускною роботою. Науковий керівник проводить індивідуальне консультування студента, допомагає йому скласти план роботи, індивідуальне завдання до переддипломної практики згідно відповідної теми, а також

контролює дотримання графіка виконання, рецензує частини роботи і завершений рукопис, готує студента до захисту.

Науковими керівниками призначаються викладачі кафедри, а також спеціалісти установ і підприємств, що працюють за профілем випускної роботи і мають відповідний науковий ступінь.

Розподіл робіт, які мають виконуватися студентами, відбувається за принципом наступництва наукового керівництва студентською науковою роботою на попередніх курсах навчання, а також з урахуванням наукових інтересів, які виявлені студентом у цей період.

2.5. Темою роботи (предметом дослідження) є одна з актуальних проблем міжнародної економіки, яка відповідає завданням та умінням, передбаченими варіативною компонентою освітньо-кваліфікаційної характеристики спеціаліста із спеціальності “Міжнародна економіка”.

Тематика робіт розробляється кафедрою згідно з вимогами варіативної компоненти освітньо-кваліфікаційної характеристики, у відповідності до затверджених програм вивчених нормативних та вибіркових дисциплін, відбиває актуальну проблематику сучасної економічної науки. Тематика щорічно переглядається та поновлюється. Приблизну тематику дипломних робіт подано у додатку А.

Студентові надається право самостійно обрати тему роботи згідно з тематикою, що затверджена кафедрою. Крім того, випускні роботи можуть виконуватися за тематикою, яку замовлятимуть державні установи, підприємства та підприємницькі структури, що уклали із вищим навчальним закладом контракти на навчання студентів або мають із ним договори співпраці. Студент за погодженням із керівником може запропонувати свою тему дослідження за умов відповідного обґрунтування доцільності її розробки (відповідно до попередньої власної науково-дослідницької роботи, до місця роботи, можливостей отримання потрібної інформації на господарському об'єкті дослідження тощо).

2.6. Разом із вибором теми може визначатися об'єкт дослідження – глобального, регіонального, галузевого, підприємницького рівня – за матеріалами якого буде виконуватися робота. Це може бути світова або регіональна організація, держава, галузь, підприємство, організація, установа будь-якої форми власності та ін., що мають зовнішньоекономічні зв'язки.

2.7. Кожен студент випускного курсу, який обирає тему дослідження самостійно, у заяві на ім'я голови Вченої ради ННІ економіки і права зазначає формулювання теми і повну юридичну назву об'єкта дослідження. Заява є підставою для призначення наукового керівника.

Після остаточного узгодження з науковим керівником і редагування обрані теми робіт із зазначенням об'єктів, на яких вони виконуватимуться, розглядаються і обговорюються на засіданні кафедри. Завідувач кафедри готує проєкт наказу і подає його ректору.

Список студентів, що виконують роботи, перелік закріплених за ними тем та наукових керівників фіксуються наказом по Черкаському національному університету імені Богдана Хмельницького. Усі подальші зміни (формулювання назви, об'єкт дослідження тощо) у разі необхідності аргументуються письмово (заява студента), погоджуються з науковим керівником (віза на заяві) і потребують зміни у наказі за письмовим клопотанням кафедри (витяг з протоколу засідання).

2.8. Порушення студентом календарного плану виконання фіксується науковим керівником, який інформує про це завідувача кафедри.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Робота має виконуватися студентом у повній відповідності до завдання та календарного плану, які студент складає разом з науковим керівником після затвердження обраної теми (додаток Б). Календарний план має наступну форму:

№ з/п	Етапи виконання робіт	Термін виконання
1	Опрацювання літературних джерел і складання плану	жовтень-листопад
2	Опрацювання теоретичних джерел та написання першого розділу	грудень-січень
3	Підбір фактичного матеріалу та проведення аналітичного дослідження	лютий
4	Написання третього розділу та висновків	березень
5	Подання першого варіанта тексту на ознайомлення керівникові	квітень
6	Усунення недоліків, оформлення остаточного варіанта роботи	травень
7	Передзахист роботи на засіданні кафедри	травень
8	Доопрацювання (при необхідності) та подання роботи рецензенту	травень-червень
9	Захист у ДЕК	червень

У випадках відставання від графіка студент зобов'язаний надати пояснення своєму науковому керівнику або завідувачу кафедри.

3.2. На період виконання робіт на кафедрі складається графік консультацій наукових керівників, згідно з яким забезпечується систематична співпраця студента і наукового керівника над роботою.

3.3. У відповідності до календарних етапів студент має подавати роботу частинами на перегляд, а у встановлений графіком кінцевий термін подати завершено роботу керівникові.

3.4. У разі позитивної рецензії і за наявності відзиву керівника, роботу реєструють на кафедрі і передають на розгляд завідувачу кафедри, який має прийняти рішення про допуск студента до захисту роботи на засіданні ДЕК.

4. ЗМІСТ ТА ОБСЯГИ РОБОТИ

4.1. Робота спеціаліста повинна мати обсяг 4,5-5 умовних друкованих аркушів або 90-100 сторінок друкованого тексту.

4.2. Зміст роботи визначається її темою і відображається у плані, розробленому студентом та узгодженим з науковим керівником. Відповідно до передбачуваної теми студент самостійно або за рекомендацією керівника добирає літературні джерела (книги, брошури, статті та ін.) й відповідні нормативні документи.

4.3. План роботи має бути складним і повинен включати: вступну частину; три розділи, кожен з яких має містити не менш як два підрозділи; висновки та пропозиції; список використаних джерел та додатки. Орієнтовний варіант плану випускної роботи наведено у додатку В.

4.4. Структура роботи.

I. Вступ.

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

Головним завданням вступної частини є: 1) обґрунтування актуальності проблеми і актуальності, доцільності та практичної значущості обраної теми, 2) постановка мети і конкретних завдань дослідження, 3) визначення об'єкта і предмета дослідження, 4) визначення методів та інформаційних джерел дослідження.

Рекомендована структура Вступу повинна відображати актуальність теми; зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; мету і завдання дослідження; об'єкт і предмет дослідження; методологічні основи дослідження; практичне значення одержаних результатів; апробацію результатів роботи; публікації; структуру та обсяг роботи.

Актуальність теми.

Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукового завдання) обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва.

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – *сутність проблеми*, з чого й випливає *актуальність теми*. Проблема в дослідженні – це суперечлива ситуація, котра вимагає свого вирішення. Така ситуація найчастіше виникає в результаті відкриття нових фактів, які явно не вкладаються у рамки колишніх теоретичних уявлень, тобто коли жодна з теорій не може пояснити щойно виявлені факти.

Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукової задачі) чітко, аргументовано обґрунтовують актуальність і доцільність теми для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва, особливо на користь України. Зазначають ступінь розробки даної проблеми та не вирішені питання, які і будуть складати предмет дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Коротко викладають зв'язок обраного напрямку дослідження з науковими програмами, планами, темами університету, кафедри, а також з галузевими та (або) державними планами та програмами.

Мета і завдання дослідження.

Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Метою будь-якої наукової праці є виявлення нових фактів, висновків, рекомендацій, закономірностей або ж уточнення відомих раніше але недостатньо досліджених. Мета формулюється як правило одним реченням. При формулюванні мети не слід братися за вирішення декількох напрямків. Наприклад, не слід формулювати мету, як "...розробити і систематизувати..." При такому формулюванні визначаються дві мети – "розробити" і "систематизувати", що потребує розробки двох різних напрямків дослідження і, відповідно, різних завдань роботи. Не слід формулювати мету як

"Дослідження...", "Вивчення...", тому що ці слова вказують на засіб досягнення, а не на неї саму. Мета роботи звичайно тісно переплітається з назвою роботи і повинна чітко вказувати, що саме вирішується в роботі.

Для розкриття мети формулюються *завдання*. Це звичайно робиться у формі перерахування (вивчити..., описати..., встановити..., в'яснити..., сформулювати..., побудувати... і т. ін.). Формулювання цих завдань необхідно робити якомога ретельніше, оскільки опис їх вирішення складатиме зміст розділів роботи. Це важливо також і тому, що назви таких розділів з'являються саме з формулювання завдань дослідження.

Об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обраний для вивчення.

Предмет дослідження – це те, що міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього і спрямована основна увага випускника, саме предмет дослідження визначає тему випускної роботи, яка вноситься на титул як заголовок.

Методологічні основи дослідження.

Зазначають використовувані методи та інформаційні джерела дослідження. Вказують загальнонаукові та спеціальні методи дослідження теоретичних основ та практичних напрацювань в обраній галузі, економічних явищ і процесів, основні джерела наукової, монографічної літератури, статистичних джерел, що стали основою написання роботи.

Практичне значення одержаних результатів.

У дипломній роботі треба подати відомості про наукове або практичне використання результатів досліджень, рекомендації щодо їх використання з математичними чи економічними розрахунками.

Відзначаючи практичну цінність одержаних результатів, необхідно подати інформацію щодо ступеня готовності до використання або масштабів використання.

Апробація результатів роботи.

При підготовці роботи результати повинні бути апробовані на конференціях, семінарах тощо. В цьому випадку зазначаються назви наукових конференцій і семінарів, на яких оприлюднені результати досліджень.

Публікації.

Результати дослідження повинні бути опубліковані у вигляді тез і статей. Якщо були зроблені такі публікації, то вказують назви статей та наукових журналів, збірників наукових праць, матеріалів і тез конференцій, авторських свідощів, в яких опубліковані результати роботи.

Структура та обсяг роботи.

Вказують загальний обсяг роботи (у стор.). Зазначають, що робота містить вступ, ... розділів, ... підрозділів, висновки, список використаних джерел, ... додатків; ілюстрована ... таблицями, ... рисунками (... діаграмами, ... схемами, ... графіками), ... формулами; список використаної літератури включає ... джерел.

Обсяг вступу не повинен перевищувати 3-4 сторінки.

II. Основна частина.

Основна частина роботи складається з розділів та підрозділів. Кожний розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. В кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладом наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки по роботі від другорядних подробиць.

Розташовувати матеріал за розділами рекомендується наступним чином: перший розділ приблизно 25 % загального матеріалу основної частини; другий розділ приблизно 45 % загального матеріалу основної частини;

третій розділ приблизно 30 % загального матеріалу основної частини.

Перший розділ, **теоретичний**, містить 2-3 підрозділи, а при необхідності пункти і підпункти.

Мета, яка має бути досягнута при написанні першого розділу, – це літературний огляд та критичний аналіз наукових та теоретичних механізмів, закономірностей та існуючих поглядів на тему, що досліджується, виявлення недосліджених, проблемних питань, обґрунтування використання для подальшого дослідження.

В першому розділі залежно від обраної теми *аналізуються* сучасні економічні теорії, економічні моделі, теорії міжнародної економіки, наукові та теоретичні аспекти питань, що досліджуються у роботі. *Визначаються* роль та місце досліджуваних явищ та процесів на макроекономічному та мікроекономічному рівні. Розглядаються загальні теоретичні підходи до проблеми на основі використання літературних джерел із досліджуваної теми, порівнюються і аналізуються різні точки зору.

Опрацювання теоретичного матеріалу першого розділу повинно супроводжуватись ствердженням та обґрунтуванням власної позиції щодо питань, що розглядаються. Результати, досягнуті у першому розділі (висновки і розділу), мають бути використані для аналізу в другому розділі.

Другий, **аналітичний**, розділ складається не менше ніж з 2-х підрозділів, а при необхідності пунктів і підпунктів.

Мета – проаналізувати стан об'єкта дослідження – глобального, регіонального, галузевого, підприємницького – на основі теоретичних підходів, обраних методів, стандартних методик та певного методичного інструментарію, досліджених у першому розділі, виявити позитивні та негативні явища у досліджуваному об'єкті.

Аналітичні підрозділи другого розділу, забезпечуючи логічну послідовність дослідження, мають стати основою для наступних рекомендаційних підрозділів третього розділу і поєднати набуті теоретичні

знання та вміння використовувати обрані методи і певний методичний інструментарій.

Формулювання розділу може мати різний вигляд. Наприклад:

1. Характеристика... (предмет дослідження) у... (об'єкт дослідження).
2. Сучасний стан... (предмет дослідження) у... (об'єкт дослідження).
3. Дослідження... (предмету) у... (об'єкт дослідження).

Здійснюється глибокий аналіз статистичних даних, індексів, тенденцій, трендів, відхилень, коливань, зростання та падіння показників тощо за останні 5 років. Розділ повинен бути насичений таблицями, графіками, діаграмами, іншими засобами зведення статистичних даних. Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися коментарем, тлумаченням та висновками, які дозволяють визначити сутність економічних процесів, їх особливості, тенденції, створити базу для виявлення невикористаних можливостей. Аналітичні коментарі, тлумачення та висновки статистичного матеріалу за розміром мають бути у 2-3 рази більше наведених даних.

Якщо можливо, текст слід ілюструвати реальними документами (що наводяться в додатках), які обов'язково супроводжувати стислим коментарем.

Для написання цих підрозділів студент може зібрати фактичні дані під час практики.

Джерелом інформації є планові і фактичні показники господарської діяльності підприємств, установ, організації, їх статистична та бухгалтерська звітність, накази, розпорядження, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинної інформації, які використовує студент під час практики.

Третій розділ, **рекомендаційний**, складається не менше ніж з 2-х підрозділів, а при необхідності пунктів і підпунктів.

Завданнями рекомендаційних підрозділів є розробка конкретних рекомендацій, пропозицій щодо розвитку, удосконалення об'єкта дослідження на базі основних теоретичних положень, методичного інструментарію, що

викладені у першому розділі, а також висновків зроблених в аналітичних підрозділах роботи. Формулювання розділу може мати наступний вид:

1. Удосконалення...(предмет дослідження) у ... (об'єкт дослідження).
2. Шляхи вдосконалення ... (предмет дослідження) у ... (об'єкт дослідження).
3. Напрямки ... (предмет дослідження) у ... (об'єкт дослідження).
4. Обґрунтування моделі...
5. Розробка рекомендацій ... (предмет дослідження) у ... (об'єкт дослідження).

Детальні пропозиції щодо вдосконалення методів, форм, механізмів тощо мають відповідати темі дослідження: кожна з розгорнутим обґрунтуванням, у зв'язку і, як наслідок, висновків з аналізу, який проведено у попередніх підрозділах, відштовхуючись від виявлених відхилень, проблем та недоліків. Запропоновані удосконалення мають містити розрахунково-кількісне обґрунтування.

У розрахунках для обґрунтування пропозицій є обов'язковим використання економіко-математичних методів, методів економічного моделювання тощо.

Залежно від об'єкта та теми дослідження запропоновані практичні заходи мають бути доповнені системою економічних розрахунків щодо залучення коштів, ефективності їх використання та вміщувати систему показників, які підтверджують ефект запропонованого рішення.

III. Висновки.

Висновки що наводяться в окремому розділі випускної роботи, є стислим викладенням підсумків проведеного дослідження. Формулювання висновків повинно бути структурованим. Спочатку дається загальний висновок – як розкрита мета дослідження. Далі перераховуються конкретні висновки по кожному із завдань роботи, наведених у вступі.

Саме тут коротко наводяться найбільш важливі теоретичні положення, які містять формулювання розв'язаної проблеми, оцінка результатів з точки зору відповідності меті випускної роботи та поставленим у вступі завданням, пропозиції щодо удосконалення досліджуваного напряму, які було детально

обґрунтовано у рекомендаційних підрозділах. Висновків по кількості повинно бути не менше, ніж сформульовано завдань у вступі до роботи. Допускається два-три висновки по кожному із завдань залежно від отриманих результатів дослідження.

Обсяг висновків не повинен перевищувати 4-5 сторінок.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

5.1. Загальні вимоги

5.1.1. Матеріал випускної роботи слід подати у такій послідовності:

- титульна сторінка;
- зміст;
- перелік умовних позначень (у разі потреби);
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Завершено і оформлену належним чином роботу обов'язково підписує автор на титульній сторінці.

Мова випускної роботи – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність логічна. Пряме переписування у роботі матеріалів із літературних джерел є неприпустимим.

Робота має бути надрукована на одному боці сторінок стандартного білого паперу формату А4 (210x297 мм). Текст розташовується через 1,5 міжрядкових інтервали (тридцять-тридцять два рядки на сторінці) з мінімальною висотою шрифту в 1,8 мм (комп'ютерний набір – 14-й кегль, при необхідності в оформленні таблиць допускається 10-й–12-й кегль, шрифт – Times New Roman). Абзацний відступ – 1,25 см. Лише між назвою розділу і підрозділу, між останнім реченням одного підрозділу і назвою іншого

підрозділу, між останнім реченням підрозділу і заголовком висновків до розділу, текст розташовується через 2 інтервали. Допускається розміщувати таблиці та інші ілюстративні матеріали на аркушах формату А3 (не більше за 40 рядків на сторінку).

Текст випускної роботи розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів берегів: з лівого боку – 30 мм, з правого – 10 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм.

Вписувати у друкований текст роботи окремі іншомовні слова, формули, умовні позначення можна чорнилом, тушшю, пастою лише чорного кольору. При цьому щільність вписаного тексту має бути наближеною до щільності основного тексту.

Титульна сторінка містить найменування вищого навчального закладу, прізвище, ім'я та по батькові й інші відомості про автора, тему випускної роботи, прізвище, вчене звання (посаду) наукового керівника; місто і рік (додаток Г).

Зміст містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів роботи. Зміст має включати усі заголовки, які є в роботі, починаючи зі вступу і закінчуючи додатками (додаток Д).

Текст основної частини роботи поділяється на розділи і підрозділи, згідно з планом, затвердженим у завданні на виконання випускної роботи.

Висновки до кожного розділу друкуються через 2 інтервали від основного тексту. По центру сторінки друкуються назва "ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1", нижче розташовується текст висновків.

Заголовки структурних частин випускної роботи "ЗМІСТ", "ВСТУП", "РОЗДІЛ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ", "ВИСНОВКИ", "ДОДАТКИ" друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка не ставиться.

Кожний розділ випускної роботи слід починати з нової сторінки.

5.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою випускної роботи є титульна сторінка, яка включається до загальної нумерації сторінок і на якій номер сторінки не ставиться. Нумерація без крапки після неї проставляється у правому верхньому куті подальших сторінок.

ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не нумерують як розділи. Номер розділу ставиться після слова “РОЗДІЛ”. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими та після яких ставиться крапка: наприклад, “1.2.” (другий підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку друкують заголовок підрозділу.

5.3. Ілюстрації

Зміст ілюстрацій має доповнювати текст роботи, поглиблювати розкриття суті явища, наочно ілюструвати думки автора, і тому в тексті на кожну з них повинно бути посилання з коментарем.

Ілюстрації (схеми, графіки тощо) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше, або на наступній сторінці. Якщо вони містяться на окремих сторінках роботи, їх включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстративні або табличні матеріали, розміри яких є більші за формат А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або в додатках. На всі ілюстрації мають бути посилання в тексті.

Ілюстрації позначають словом “Рис.” і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка: наприклад, “Рис. 1.2.” (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією.

5.4. Таблиці, формули, посилання

5.4.1. Цифровий матеріал, як правило, має оформлятися у вигляді таблиць, приклад якої наводиться в додатку Е. Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені в додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті розміщують напис “Таблиця” із зазначенням її номера, який складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка: наприклад, “Таблиця 2.3” (третя таблиця другого розділу). Нижче розміщується назва таблиці, яку друкують симетрично тексту та посилання на джерело. Назву і слово “Таблиця” починають із великої літери. Назву не підкреслюють.

У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над наступними частинами пишеться: наприклад, “Продовження табл. 2.3” і дублюються заголовки колонок.

У таблицях слід обов’язково зазначати одиницю виміру. Якщо всі одиниці виміру є однакові для всіх показників таблиці, вони наводяться у заголовку. Одиниці виміру мають наводитися у відповідності до стандартів. Числові величини у таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків. Заголовки колонок таблиць починаються з великої літери.

Заголовки граф починаються з великих літер, підзаголовки – з малих, якщо складають одне речення із заголовком, і з великих – якщо вони є самостійними.

В таблиці не може бути пустих стовпчиків. Якщо немає даних, то необхідно ставити прочерки.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким чином, щоб її можна було читати без обертання тексту або з обертанням за годинниковою стрілкою.

Після таблиці необхідно зазначити посилання на джерело, за яким вона була складена. Джерело зазначають під таблицею після знака * з обов’язковим посилання на першоджерело. Наприклад: * складено за даними... [...] або

розраховано за даними... [..]. Якщо повністю вся таблиця запозичена, то номер джерела вказують після її назви у квадратних дужках.

Пояснення значень символів, числових коефіцієнтів у формулах треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані в формулі, і кожне – з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова “де” без двокрапки.

5.4.2. Формули у дипломній роботі нумеруються в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого берега сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: “(3.1)” (перша формула третього розділу).

5.4.3. Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишати не менш як один вільний рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:).

5.4.4. Посилання в тексті роботи на джерела інформації слід зазначити порядковим номером посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: “... у працях [1-9] ...”. Або в кінці речення, чи абзацу [2: 45], де 2 – номер джерела у списку, а 45 – номер сторінки. Крапки ставляться за квадратними дужками.

Посилання на ілюстрації до випускної роботи оформлюють порядковим номером ілюстрації: наприклад, “на рис. 2.3”; на формули – порядковим номером формули: наприклад, “у формулі (3.1)”. Посилання у тексті на таблиці пишуть скорочено: наприклад, “у табл. 1.2”. У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вживати скорочене слово “дивись”: наприклад, “див. табл. 1.2”.

5.4.5. Список літератури вимагає розміщення всіх використаних джерел інформації у такій послідовності:

- а) закони України (у хронологічній послідовності);
- б) укази Президента, постанови уряду (у хронологічній послідовності);

в) директивні матеріали міністерств (у хронологічній послідовності);

г) монографії, брошури, підручники (абетковий порядок);

д) статті з журналів (абетковий порядок);

е) інструктивні, нормативні та інші матеріали, що використовуються підприємством (абетковий порядок);

ж) іншомовні джерела;

з) електронні джерела.

Або за послідовністю вживання їх в тексті.

Відомості про включені до списку джерела слід подавати згідно з вимогами державного стандарту з обов’язковим наведенням назв праць (див. додаток К).

5.5. Додатки

Додатки до випускної роботи мають містити інформаційні матеріали, що становлять базу аналітичних досліджень згідно з обраною темою. Крім того, у додатки доцільно включати допоміжний матеріал, потрібний для повноти сприйняття випускної роботи:

- первинні документи підприємства;
- рекламні матеріали;
- проміжні математичні доведення, формули, розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- інструкції, методики, опис алгоритмів і програм вирішення задач ЕОМ, що розроблені в процесі виконання дипломної роботи;
- ілюстрації допоміжного характеру.

Додатки оформлюються як продовження випускної роботи і розміщуються у порядку посилань у тексті.

Додаток повинен мати заголовок, написаний або надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично до тексту сторінки. Текст після заголовку додатку розташовується через 2 інтервали.

Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово “Додаток ____” і поряд – велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: додаток А, додаток Б і т. д. Єдиний додаток позначається як додаток А.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: “А.2” – другий розділ додатка А; “В. 3.1” – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: “рис. Д.1.2” – другий рисунок першого розділу додатка Д; “формула (А.1)” – перша формула додатка А.

6. ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

6.1. За два тижні до дати захисту випускної роботи повинен відбуватися передзахист. На передзахист представляється повністю завершена випускна робота у незброшурованому вигляді.

Порядок проведення передзахисту передбачає виступ наукового керівника, у якому дається характеристика виконання студентом поставлених завдань, дотримання графіка написання окремих частин роботи та ступеня завершеності дослідження. Керівник оцінює можливість допуску даної роботи до захисту. Далі всі присутні можуть задавати запитання студенту, що захищає результати власного дослідження. За умов виникнення зауважень студент зобов’язаний доопрацювати роботу і представити її на захист.

6.2. До захисту студент-випускник повинен додати до роботи відгук наукового керівника, в якому оцінюється, як якість виконання самої роботи, так і праці студента над нею, а саме: ступінь обґрунтування актуальності теми, обсяг та структура роботи, характеристика її розділів, відповідність роботи меті

та завданням, повнота використання фактичних даних, використання в роботі сучасних методів та методик, результати випускної роботи (теоретичні, практичні), науковий апарат і стиль роботи, ставлення студента до роботи, зауважень і побажань наукового керівника, недоліки роботи. Керівник дає загальну оцінку дипломної роботи та робить висновок про можливість допуску роботи до захисту в ДЕК (додаток Л).

6.3. На завершену дипломну роботу рецензент дає стислу рецензію (додаток М). У ній повинно бути:

- 1) підтверджено відповідність випускної роботи меті й завданням;
- 2) подано коротку характеристику виконання дипломної роботи:
  - а) характеристика виконання кожного розділу випускної роботи і ступінь використання студентом останніх досягнень науки і техніки,
  - б) оцінка якості виконання графічної частини роботи та пояснювальної записки,
  - в) перелік позитивних рис роботи та її основних недоліків;
- 3) зроблено загальну оцінку випускної роботи та висновок щодо можливості присвоєння відповідної кваліфікації студенту, що виконав випускну роботу.

6.4. За тиждень до захисту зброшурований у твердій палітурці рукопис завершеної дипломної роботи, яка підписана студентом та його науковим керівником, за наявності позитивної характеристики роботи у письмовому відзиві наукового керівника та відповідної рецензії рецензента, студент подає завідувачу кафедри, який приймає рішення щодо дозволу до захисту і оформлює його.

6.5. Робота реєструється на кафедрі і там зберігається до захисту перед ДЕКом. Остаточне рішення щодо допуску до захисту дипломної роботи приймає директор ННІ економіки і права на підставі виконання студентом навчального плану.

6.6. Завершальною процедурою допущення дипломної роботи до захисту є розгляд супровідних матеріалів завідувачем кафедри. Допуск до захисту

здійснюється шляхом відповідного запису завідувача кафедри у висновку кафедри про випускну роботу (додаток Н) і на титульній сторінці випускної роботи. Якщо завідувач кафедри вважає за неможливе допустити роботу до захисту через її незадовільну якість, це питання має бути заслухано на засіданні кафедри за участю наукового керівника. Обговорення оформляється протоколом і подається на затвердження послідовно: директору ННІ економіки і права і ректору ВНЗ.

6.7. Захист дипломної роботи відбувається на відкритому засіданні державної екзаменаційної комісії, графік роботи якої затверджує ректор ВНЗ.

6.8. На засідання ДЕК до початку захисту подаються такі документи:

- витяг із наказу ректора про затвердження персонального складу цієї комісії;
- список студентів екзаменаційної групи, які допущені до захисту випускних робіт, за підписом директора ННІ економіки і права;
- довідка від дирекції про виконання студентом навчального плану та про одержані ним оцінки з теоретичних дисциплін, навчальних та виробничих практик (додаток П);
- дипломна робота студента;
- письмовий відзив керівника випускної роботи та рецензія рецензента;
- інші матеріали, які характеризують наукову і практичну цінність виконаної випускної роботи (довідки про впровадження пропозицій студента у практичну діяльність підприємства, видані статті студента з теми випускної роботи і т. ін.).

6.9. Під час підготовки до захисту студент має погодити зі своїм науковим керівником складену ним стислу доповідь щодо випускної роботи і підготовлені наочні матеріали (4-6 сторінок з найважливішими ілюстративними матеріалами, оформленими у вигляді плакатів або у вигляді роздаткового матеріалу на аркушах формату А4, а також слайди, фотографії, макети, рекламні проспекти тощо). Найбільш доцільно наочні матеріали готувати у вигляді

презентації в PowerPoint з представленням перед ДЕК за допомогою мультимедійного пристрою.

6.10. Обсяг тексту доповіді має відповідати 7 хвилинам виступу. Доповідь повинна відображати: обґрунтування актуальності теми, мету і завдання роботи, основні результати аналізу досліджуваної проблеми і творчі розробки автора. Особливе місце має бути відведене обґрунтованими пропозиціями і рекомендаціями та оцінці їх ефективності.

Наочні матеріали мають послідовно ілюструвати доповідь студента і забезпечувати повноту висвітлення основних результатів дослідження, які підлягають захисту.

Процедура захисту протоколюється секретарем комісії.

Студент стисло доповідає комісії сутність проведеного дослідження, дає оцінку отриманим результатам, ілюструючи доповідь посиланнями на наочні матеріали.

6.11. Під час захисту дипломної роботи члени ДЕК, присутні на захисті викладачі, спеціалісти можуть задавати студентові запитання щодо змісту роботи. Відповіді студента мають бути конкретними, аргументованими і короткими.

Після відповіді студента на запитання оголошується відзив наукового керівника виконаної дипломної роботи та рецензія рецензента.

Оцінюючи дипломну роботу, комісія враховує не лише якість самого наукового дослідження, його наукову новизну, практичну значимість, вміння захистити сформульовані положення та висновки, а й відповідність оформлення встановленим вимогам.

Дипломна робота, в якій розкрито тему, прореферовано використані джерела, здійснено аналіз певної інформаційної та статистичної бази даних, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування допускається до захисту, але не може бути оцінена вище “задовільно”.

Робота, в якій зроблено власну оцінку використаних джерел, самостійно проаналізовано підібраний статистичний матеріал, зроблені висновки та

сформульовані пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими, може бути оцінена на “добре”.

Робота, в якій зроблено власну оцінку різноманітних джерел, використані кількісні методи дослідження, побудована формалізована модель проблеми, зроблені власні дослідження, розрахунки і на їх основі - аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції, а студент опублікував результати наукового дослідження у наукових виданнях або матеріалах наукових конференцій, може бути оцінена на “відмінно”.

Оцінюється дипломна робота за п'ятибальною шкалою. Рішення щодо підсумкової оцінки приймається більшістю голосів членів ДЕК за результатами публічного захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рецензента.

6.12. За результатами захисту дипломної роботи на закритому засіданні ДЕК приймає рішення щодо оцінки захисту і роботи, про присвоєння фахівцю відповідної кваліфікації і про видачу йому диплома державного зразка.

6.13. Засідання ДЕК оформлюється протоколом, до якого вносяться відповідні оцінки за захист, записуються запитання членів ДЕК і присутніх на захисті, особисті думки членів ДЕК, зазначається одержаний освітній рівень, а також назва державного документа про освіту (диплом), який видається випускникові ВНЗ.

Протокол підписують голова і члени ДЕК, що брали участь у засіданні.

6.14. Державна екзаменаційна комісія після завершення роботи складає звіт, в якому відображаються: основні кількісні показники щодо рівня і якості успішності по проведених екзаменах і захистах; характеристики виконаних дипломних робіт щодо можливості впровадження конкретних пропозицій у практику діючих підприємств, щодо рівня застосування сучасних інформаційних і комп'ютерних технологій в аналітичних дослідженнях і т. ін.

6.15. Студент, який отримав на захисті випускної роботи незадовільну оцінку, має бути відрахованим із ВНЗ, і в цьому випадку йому видається академічна довідка встановленого зразка. За ним залишається право бути

повторно допущеним до складання державних екзаменів (якщо він одержав незадовільну оцінку на екзамені) або до захисту випускної роботи протягом наступних трьох років. Повторно атестаційна робота виконується за наявності заяви студента про допуск до захисту, дозволу ректора і рішення випускової кафедри про затвердження теми і об'єкта дослідження, призначення наукового керівника. На вимогу кафедри тему випускної роботи може бути змінено або в межах тієї ж теми матеріали роботи студент може суттєво оновити і доповнити.

Якщо захист випускної роботи не відбувся з поважних причин, про що студент у ДЕК має подати відповідні документи, ректор ВНЗ може подовжити термін його навчання до наступного терміну роботи ДЕК із захисту дипломних робіт, але не більше як на один рік.

Незалежно від причин повторний захист випускної роботи у той же рік категорично забороняється.

ДОДАТКИ

Додаток А

Орієнтовна тематика дипломних робіт зі спеціальності

«Міжнародна економіка»

1. Формування експортно-імпортного потенціалу підприємства.
2. Особливості здійснення експортно-імпортних операцій українськими підприємствами.
3. Напрями освоєння зовнішніх ринків підприємствами України (галузь чи підприємство за вибором студента).
4. Управління просуванням вітчизняних товарів на зовнішні ринки (галузь за вибором студента).
5. Дослідження кон'юнктури зовнішніх ринків України в контексті вступу до СОТ (вид ринку за вибором студента).
6. Перспективи залучення іноземних інвестицій в економіку України (галузь за вибором студента).
7. Перспективи розвитку зовнішньої торгівлі товарами України.
8. Перспективи розвитку зовнішньої торгівлі послугами України.
9. Особливості регулювання зовнішньоекономічної діяльності України.
10. Шляхи удосконалення митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України (галузь за вибором студента).
11. Участь України в СОТ.
12. Підвищення міжнародної конкурентоспроможності економіки України.
13. Участь України в міжнародних інвестиційних процесах.
14. Конкурентоспроможність банківської системи України в умовах глобалізації.
15. Особливості зовнішньоекономічної діяльності банку (на прикладі конкретного банку).

16. Розвиток міжнародних виробничо-технічних зв'язків України в сучасних умовах.
17. Перспективи створення зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом.
18. Участь України в міжнародній торгівлі науково-технічними знаннями.
19. Міжнародні взаємовідносини України зі стратегічними партнерами (на конкретному прикладі).
20. Розвиток міжнародного страхового бізнесу в Україні.
21. Ефективність проектів міжнародних організацій в Україні (на конкретних прикладах).
22. Інвестиційні ризики в міжнародній інвестиційній діяльності.
23. Вдосконалення цінової політики в умовах зовнішньоекономічної діяльності (на прикладі певного підприємства, області).
24. Напрями діяльності іноземних компаній на українському ринку (на прикладі конкретного підприємства).
25. Міжнародна інтеграційна політика України.
26. Інвестиційний клімат і напрями його поліпшення (на прикладі певної області).
27. Формування маркетингової стратегії підприємства в умовах зовнішньоекономічної діяльності (на прикладі підприємства).
28. Напрями поліпшення державного регулювання експортно-імпортних операцій на ринку продовольства (на прикладі певного товару).
29. Особливості здійснення валютних операцій в Україні.

Додаток Б

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ННІ економіки і права
Кафедра _____
Спеціальність _____
Освітньо-кваліфікаційний рівень _____
Форма навчання _____ курс _____ група _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____
_____
(підпис) _____ (ініціали, прізвище)
« _____ » _____ 20__ року

**ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТА**

- (прізвище, ім'я, по батькові) _____
- Тема роботи _____
затверджена наказом ВНЗ від « _____ » _____ 20__ року № _____
  - Термін подання студентом закінченої роботи _____
  - Вихідні дані до роботи _____
  - Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які треба розробити) _____
  - Перелік графічного, наочного матеріалу _____
  - Консультант(и) роботи _____

7. Календарний план підготовки дипломної роботи

№ з/п	Етапи роботи	Термін виконання
1	Вибір, погодження й затвердження теми, призначення наукового керівника, рецензента, консультанта	
2	Складання календарного плану й розширеного плану-конспекту роботи. Опрацювання джерел	
3	Організація і проведення теоретичного, емпіричного (експериментального) дослідження	
4	Підготовка складових частин (розділів) роботи (проекту)	
4.1	Вступ	
4.2	Розділ 1	
4.3	Розділ 2	
4.4	Розділ 3	
4.5	Висновки	
4.6	Список використаної літератури	
4.7	Додатки	
5	Усунення зауважень, урахування рекомендацій наукового керівника, доповнення або скорочення обсягу роботи. Узгодження виправленого варіанту всієї роботи з науковим керівником	
6	Оформлення тексту роботи, подання роботи науковому керівникові для написання відгуку	
7	Передачахист. Обговорення роботи на кафедрі й рекомендація її до захисту. Оформлення супровідних документів	
8	Подання роботи на рецензування	
9	Підготовка доповіді на захист	
10	Захист роботи в державній екзаменаційній комісії	

Студент-дипломник _____ (підпис)
Науковий керівник _____ (підпис) _____ (прізвище, ім'я, по батькові)
« _____ » _____ 20__ року

Додаток В

Орієнтовні плани роботи до тем:

“Інвестиційний клімат в Україні та напрями його покращення”

Розділ 1. Теоретичні основи дослідження інвестиційного клімату

- Інвестиційний клімат як економічна категорія
- Фактори формування інвестиційного клімату
- Методи оцінки сучасного інвестиційного клімату

Розділ 2. Аналіз сучасного інвестиційного клімату в Україні

- Показники розвитку макроекономічного середовища та їх вплив на залучення інвестицій в Україні
- Аналіз інвестиційної діяльності в розрізі регіонів країни
- Галузевий розподіл іноземних інвестицій в Україні

Розділ 3. Перспективи розвитку інвестиційного клімату в Україні

- Шляхи поліпшення інвестиційного клімату в Україні
- Побудова економетричної моделі залежності обсягів іноземного інвестування від факторів економічного середовища

“Особливості здійснення експортно-імпорتنних операцій українськими підприємствами”

Розділ 1. Теоретичні основи здійснення експортно-імпорتنних операцій підприємств

- Сутність та особливості здійснення експортно-імпорتنних операцій підприємствами
- Регулювання експортно-імпорتنних операцій підприємств
- Методи розрахунку показників зовнішньоторговельної діяльності

Розділ 2. Характеристика особливостей здійснення експортно-імпорتنних операцій українських підприємств

- Аналіз особливостей здійснення експортно-імпорتنних товарних операцій українських підприємств
- Характеристика особливостей здійснення експортно-імпорتنних операцій українських підприємств на ринку послуг
- Державне регулювання експортно-імпорتنної діяльності вітчизняних підприємств

Розділ 3. Перспективи і напрями поліпшення особливостей здійснення експортно-імпорتنних операцій українських підприємств

- Перспективи розвитку експортно-імпорتنних операцій українських підприємств
- Шляхи поліпшення здійснення експортно-імпорتنних операцій українських підприємств

Додаток Г

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра економічної теорії та міжнародної
економіки

Дипломна робота

Назва теми дипломної роботи

Інформація про курс,
групу студента,
що виконав дипломну роботу,
шифр та найменування
спеціальності,
за якою випускається студент

_____ (підпис)

Прізвище, ім'я
та по батькові
студента

Науковий керівник
науковий ступінь,
вчене звання

_____ (підпис)

Прізвище, ім'я
та по батькові
наукового керівника

Місто – рік

Продовження додатку Г

Приклад оформлення титульної сторінки

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра економічної теорії та міжнародної
економіки

Дипломна робота

Іноземні інвестиції в економіку України

Студент 5 курсу, групи МЕ,
спеціальності 7.050103 –
Міжнародна економіка

Ветошин Сергій Петрович

Науковий керівник
к.е.н., доцент

Лукашин Олег Васильович

Черкаси-2010

Приклади оформлення змісту

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні основи дослідження інвестиційного клімату	6
1.1. Інвестиційний клімат як економічна категорія	6
1.2. Фактори формування інвестиційного клімату	12
1.3. Методи оцінки сучасного інвестиційного клімату	22
Висновки до розділу 1	33
Розділ 2. Аналіз сучасного інвестиційного клімату в Україні.....	34
2.1. Показники розвитку макроекономічного середовища та їх вплив на залучення інвестицій в Україні	34
2.2. Аналіз інвестиційної діяльності в розрізі регіонів країни	47
2.3. Галузевий розподіл іноземних інвестицій в Україні	56
Висновки до розділу 2.....	70
Розділ 3. Перспективи зміни інвестиційного клімату в Україні	71
3.1. Шляхи поліпшення інвестиційного клімату в Україні.....	71
3.2. Побудова економетричної моделі залежності обсягів іноземного інвестування від факторів економічного середовища	83
Висновки до розділу 3.....	91
Висновки.....	92
Список використаних джерел	96
Додатки	99

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні засади іноземного інвестування.....	5
1.1. Суть, види та основні теорії іноземних інвестицій.....	5
1.2. Інвестиційний клімат та його складові	17
Висновки до розділу 1.....	28
Розділ 2. Обсяги та структура іноземних інвестицій в Україні.....	29
2.1. Становлення інвестиційного клімату України	29
2.2. Регіональний аспект іноземного інвестування.....	37
2.3. Пріоритетні для іноземного інвестування галузі та види виробництва	47
Висновки до розділу 2.....	58
Розділ 3. Оптимізація іноземного інвестування в Україні.....	60
3.1. Необхідність та наслідки залучення іноземних інвестицій	60
3.2. Основні напрями підвищення інвестиційної привабливості вітчизняної економіки.....	72
Висновки до розділу 3.....	83
Висновки.....	84
Список використаних джерел	86
Додатки.....	90

Приклади оформлення таблиць

Таблиця 2.2

Зовнішня торгівля товарами і послугами України з країнами
Європейського Союзу у 2006-2009 рр.*

Показники	2006 р.		2007 р.		2008 р.		2009 р.	
	обсяг млрд. дол.	%	обсяг млрд. дол.	%	обсяг млрд. дол.	%	обсяг млрд. дол.	%
Загальний товарооборот	4,962	13,1	5,925	15,8	6,181	19,0	5,294	18,8
Експорт	2,034	10,6	2,287	12,1	2,697	16,4	2,650	17,4
Імпорт	2,927	15,5	3,63	19,6	3,48	21,6	2,64	20,4
Сальдо	- 0,892	-	- 1,350	-	0,788	-	0,005	-

* Складено та розраховано за даними Держкомстату України [35]

Таблиця 2.3

Головні експортні позиції України в структурі торгівлі з ЄС
(за даними 2009 року) [38:109]

Найменування товарної групи і товару	Частка у загальній вартості експорту, %
Неблагородні метали та вироби з них в т.ч. чорні метали	31,9 17,7
Текстиль та текстильні вироби в т.ч. одяг і речі одягу текстильні	15,7 12,9
Мінеральні продукти	11,2
Продукція хімічної галузі	9,8
Машини, устаткування та механізми	5,5

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Василь Великий. Гомілії / Василь Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Львів : Спічудо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV—V ст. ; № 14). 2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. — К. : Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59).
Два автори	1. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. — К. : Києво-Могилян. акад., 2005. — 397, [1] с. — (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична"; вип. 1). 2. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П. І. Баштаник. — Львів : Растр-7, 2007. — 375 с.
Три автори	1. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущей организации / Акофф Р.Л., Магидсон Д., Эддисон Г.Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. — Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. — XLIII, 265 с.
Чотири автори	1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. — К. : НДІ "Укראгропромпродуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи). 2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О.В. Гвоздев, Ф.Ю. Ялпачик, Ю.П. Рогач, М. М. Сердюк. — К. : Вища освіта, 2006. — 478, [1] с. — (ПТО: Професійно-технічна освіта).
П'ять і більше авторів	1. Психологія менеджмента / [Власов П. К., Липницький А. В., Луцишина И. М. и др.]; под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. — Х. : Гуманитар. центр, 2007. — 510 с. 2. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. — К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13).
Без автора	1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Ключ]. — К. : Грані-Т, 2007. — 119 с. — (Грані світу). 2. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : антологія / [упорядкув., ст., пер. і прим. В. О. Шевчук]. — К. : Грамота, 2007. — 638, [1] с. 3. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб.наук.праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. — Чернівці : Рута, 2007. — 310 с.
Багатотомний документ	1. Історія Національної академії наук України, 1941–1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. — К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007— . — (Джерела з історії науки в Україні). Ч. 2 : Додатки – 2007. — 573, [1] с. 2. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В.,

	<p>Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005.— (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 1. — 2005. — 277 с.</p> <p>3. Дарова А. Т. Неповедимы пути Господни... : (Дочь врага народа) : трилогия / А. Дарова. — Одесса : Астропринт, 2006.— (Сочинения : в 8 кн. / А. Дарова ; кн. 4).</p> <p>4. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. — Х. Право, 2002— — Т. 4 : Косвенные налоги. — 2007. — 534 с</p> <p>5. Реабілітовані історією. Житомирська область : [у 7 т.]. — Житомир : Полісся, 2006— — (Науково-документальна серія книг "Реабілітовані історією" : у 27 т. / голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова) [та ін.]). Кн. 1 / [обл. редкол.: Снявська І. М. (голова) та ін.]. — 2006. — 721, [2] с.</p> <p>6. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. — К. : НТУУ "КПІ", 2006. — 125 с.</p>
Матеріали конференцій, з'їздів	<p>1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11—13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. — Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. — 167 с.</p> <p>2. Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. — К. : ІСОА, 2002. — 147 с.</p> <p>3. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. — К. : Асоц. укр. банків, 2000. — 117 с. — (Спецвип. : 10 років АУБ).</p> <p>4. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6—9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. Ред. В. Т. Трошенко. — К. : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. — С. 559—956, XIII, [2] с. — (Ресурс 2000).</p> <p>5. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. праць / наук. ред. В. І. Моссаковський. — Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. — 215 с.</p> <p>6. Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ. податк. адмін. України [та ін.]. — К. : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001.— 452 с.</p>
Словники	<p>Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. — Х. : Халімон, 2006.— 175, [1] с.</p> <p>2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. — К. : Європ. ун-т, 2007. — 57 с.</p> <p>3. Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н. Яцко та ін.]. — К. : Карпенко, 2007. — 219 с.</p> <p>4. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. — 2-ге вид., оновл. — К. : К.І.С., 2006. — 138 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань).</p>

	<p>2. Медична статистика: зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. — К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. — 459 с. — (Нормативні директивні правові документи).</p> <p>3. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. — Офіц. вид. — К. : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. — VI, 74 с. — (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).</p>
Стандарти	<p>1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. — [Чинний від 2006-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України 2006. — IV, 231 с. — (Національний стандарт України).</p> <p>2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 — ДСТУ ISO 6107-9:2004. — [Чинний від 2005-04-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2006. — 181 с. — (Національні стандарти України).</p>
Каталоги	<p>1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлокова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт, 2006— — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 5. — 2007. — 264 с. Т. 6. — 2007. — 277 с.</p> <p>2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. — Львів : Новий час, 2003. — 160 с.</p> <p>3. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. — [Суми : Унів. кн., 2003]. — 11 с.</p> <p>4. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. — Донецк : Лебедь, 2005. — 228 с.</p>
Бібліографічні показники	<p>1. Куц О. С. Бібліографічний показчик та аногації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. — Львів : Укр. технології, 2007. — 74 с.</p> <p>2. Систематизований показчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997—2005 роки / [уклад. Кириш Б. О., Потланы О. С.]. — Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).</p>
Дисертації	<p>1. Петров П. П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. — К., 2005. — 276 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І. Я. Новосад — Тернопіль, 2007. — 20, [1] с.</p> <p>2. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 „Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології” / Нгуен Ші Данг. — К., 2007. — 20 с.</p>
Авторські свідоцтва	<p>1. А. с. 1007970 СССР, МКІЗ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). — № 3360585/25—08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.</p>
Патенти	<p>1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК7 H 04 В 1/38, H 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В. И.; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. — № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00 ; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.).</p>

Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	<p>1. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 6. — С. 15—18, 35—38.</p> <p>2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. — 2006. — № 6. — С. 14—17.</p> <p>3. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов — основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. — 2007. — № 1. — С. 39—61.</p> <p>4. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсєєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2007. — № 1. — С. 25—29.</p> <p>5. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. — 2007. — Т. 2, № 2. — С. 13—20.</p> <p>6. Зеров М. Постична діяльність Куліша // Українське письменство XIX ст. Від Куліша до Винниченка : (нариси з новітнього укр. письменства) : статті / Микола Зеров — Дрогобич, 2007. — С. 245—291.</p> <p>7. Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф., 3-5 окт. 2007 г. : тезисы докл. — Х., 2007. — С. 33.</p> <p>8. Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України : (кінець XIX—початок XX ст. / Д. М. Чорний. — Х., 2007. — Розд. 3. — С. 137—202.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III—IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. — 80 Min / 700 MB. — Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. — (Бібліотека студента-медика) — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. — Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000. — Назва з контейнера.</p> <p>2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. — К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — (Всеукр. перепис населення, 2001). — Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул. екрану.</p> <p>3. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003“) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник — 2003. — № 4. — С. 43. — Режим доступу до журн. : http://www.nbu.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm.</p>

Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

ННІ економіки і права

Кафедра _____

Спеціальність _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____

Форма навчання _____ курс _____ група _____

**ВІДГУК
КЕРІВНИКА НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ**

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

Тема _____ роботи _____

1. Ступінь обґрунтування актуальності теми: _____

2. Обсяг та структура роботи, характеристика її розділів: _____

3. Відповідність роботи меті та завданням _____

4. Оцінка повноти використання фактичних даних: _____

5. Використання в роботі сучасних методів та методик: _____

6. Результати випускної роботи (теоретичні, практичні): _____

7. Оцінка наукового апарату і стилю роботи: _____

8. Ставлення студента до роботи, зауважень і побажань наукового керівника: _____

9. Недоліки _____

10. Загальна оцінка дипломної роботи та висновок про можливість допуску роботи до захисту: _____

Науковий керівник _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

(учене звання, науковий ступінь, місце роботи і посада)

« _____ » _____ 20__ року

Підпис _____

Додаток М

Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

ННІ економіки і права

Спеціальність _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____

Форма навчання _____ курс _____ група _____ семестр _____

РЕЦЕНЗІЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Тема _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Обсяг випускної роботи: кількість сторінок _____, таблиць _____, рисунків _____, додатків _____, використаної літератури _____.

1. Висновок щодо відповідності випускної роботи (проекту) меті й завданням

2. Коротка характеристика виконання дипломної роботи (проекту)*

* Коротка характеристика повинна вміщувати:

- а) характеристику виконання кожного розділу випускної роботи (проекту) і ступінь використання студентом останніх досягнень науки і техніки;
- б) оцінку якості виконання графічної частини роботи (проекту) та пояснювальної записки;
- в) перелік позитивних рис роботи (проекту) та її основних недоліків.

3. Загальна оцінка випускної роботи (проекту) _____

Рецензент _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

(учене звання, науковий ступінь, місце роботи і посада)

« ____ » _____ 20__ року Підпис _____

Додаток Н

Висновки кафедри
про випускну роботу (проект)

При обговоренні дипломної роботи (проекту) на засіданні кафедри під час її передзахисту « ____ » _____ 20__ року (протокол № __) встановлено, що робота (проект) відповідає/не відповідає (потрібне підкреслити) чинним нормативним вимогам і рекомендована до захисту в державній атестаційній (екзаменаційній) комісії.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20__ р.

Довідка про успішність

Студент(ка) _____
(прізвище, ініціали)
повністю виконав(ла) вимоги навчального плану з напрямку підготовки _____

_____ (код і найменування)
спеціальності _____
_____ (код і найменування)

спеціалізації _____
_____ (код і найменування)

освітньо-кваліфікаційного рівня _____
кваліфікації _____

Склав(ла) всі заліки й екзамени, з них на:

«відмінно» _____ %;

«добре» _____ %;

«задовільно» _____ %.

Сукупний рейтинг становить _____ балів.

Середній бал успішності за п'ятибальною шкалою _____.

Має особливі академічні досягнення: _____

_____
_____
_____
_____

Директор інституту _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Секретар інституту _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Навчально-методичне видання

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ**
для студентів напряму підготовки
“Міжнародна економіка”.

Л.О. Кібальник, к.е.н., доцент, зав. кафедри міжнародної економіки
О.В. Макаринська, к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки

Комп'ютерна верстка *Л. Г. Любченко*

Підписано до друку 04.11.2010. Формат 60x84/16. Гарнітура Таймс
Папір офсет. Ум. друк. арк. 2,0. Тираж 50 пр. Зам. № 3583

Видавець і виготівник видавничий відділ
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
Адреса: 18000, м.Черкаси, бул.Шевченка, 81, кімн. 117,
Тел. (0472) 37-13-16, факс (0472) 37-22-33,
e-mail: vydav@cdu.edu.ua, <http://www.cdu.edu.ua>
Свідоцтво про внесення до державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК №3427 від 17.03.2009 р.